

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica - Cod. Ettenheim-Münster 289

Aristoteles

[S.l.], [17. Jahrh.]

Disp
utatio 3tia

[urn:nbn:de:bsz:31-130062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130062)

vel singulari

Præterea hoc prædicto logicæ est hæc, quod aliquis hæc est logicæ tempore
ad omni in suis veris. Et tunc non tunc, quia habuit logicam in seipsum
et non tunc non tunc, sed tunc in accipi utramque prædicationem in eisdem
circumstantiis et non ad convergens sui ex parte conditionum. Et
est hæc logicæ prædicta, tunc est hæc et hæc utrumque est vera.

Disputatio 5ta

De 5ta mentali operatione.

Capitulum

Quidam quatuordecim sunt disputationes.

Præterea logicæ est prædictio utriusque, siue progressiva ab una veritate
ad aliam prædicationem formalem, quoniam una habet cum alio:
partes eius prædictæ, contentæ, contentæ, et contentæ, contentæ est una simplex vel
aliam duplex prædictio, ex qua inferuntur alia quæ sunt contentæ, contentæ est
ipsa prædictio vel necesse est contentæ, prædictio ergo prædictio
nata ibi prædictio, quid est signum, quod contentæ est quæ prædictio contentæ
ex contentæ hæc si dicitur prædictio vel prædictio contentæ, prædictio prædictio, ad
vel prædictio, quod prædictio prædictio hæc bene prædictio prædictio prædictio, ex his.

Collige 1° distinctionem inter contentæ et contentæ, contentæ est prædictio ibi
ex contentæ, quæ cum prædictio prædictio habet prædictio, prædictio, et in uno
prædictio contentæ in altero prædictio prædictio. Et contentæ prædictio est ipsa contentæ contentæ
cum contentæ, quæ cum prædictio est dubia in prædictio prædictio, sed tamen prædictio.

Collige 2° contentæ obediunt prædictio contentæ contentæ inter obediunt
contentæ et contentæ, contentæ vero formalem consistere in contentæ, et
prædictio prædictio et prædictio et quæ si bene prædictio prædictio et
sunt prædictio, conclusio prædictio prædictio contentæ cum contentæ in prædictio
et prædictio.

Collige 3ta contentæ vel consequens si prædictio contentæ prædictio
prædictio, et prædictio in si prædictio prædictio habet prædictio prædictio, prædictio prædictio
prædictio, ut prædictio prædictio est contentæ et contentæ, sed prædictio contentæ, quia
contentæ in prædictio ex hoc contentæ.

Collige 4ta ibi prædictio equipollentem, contentæ contentæ et contentæ

particularis ex universali, propria n^o est divergens formula, quia
 fructum novum dertem, aut novam veritatem ponens in conllo-
 nays sola conclusio est divergens formula, unde hic syllogismus
 ex alio quodlibet autem.

Multi tamen autem dicitur divergens. Enalimena est in quo
 ex uno latere promissa inferitur conclusio ut leo est animal quod gressu
ut haec alioque animalia sunt facientibus bono debent posse reduci
in bonum syllogismum.

Inductio est argutatio, quia ex singularibus vel particularibus vel
 saltem magis communibus proceditur ad universalis, ut ad petrum
 scribitur paulus. et sic de ceteris, quod in logicis scribitur.

Exemplum est dilatio a singulari ad aliud singulare per se
 similitudinem vel ad petrum patet studere ad paulum, quod est haec.

Soritus est argutatio in qua per plures propositiones de praeterito proceden-
 tis in praesens novam sententiam praeteritum dicitur, donec ultimum praeteritum
 de praeterito in praesens dicitur. Debet autem praeteritum, cum sit praeteritum
 in eodem sensu accipi, alioquin nota est argutatio, ut haec in multis prolixo
 notissima. Qui bene bibit bene dormit.

Syllogismus est argutatio in qua duo contra dicta se sunt in qua
 ut alterutrum necessario debet concedere, et quod unus concedat
 ut in pugna ut vel sic fieri bono logico vel n^o fieri fieri,
 quod n^o studet, si n^o fieri, quid hi agit.

Syllogismus in libro in pro in capite in o est oralis
 in qua populi quibusdam aliquid aliud a populo ex necessitate accipiunt,
 et hoc hoc sunt. hoc est syllogismus oralis (intelligit dilatio) et
 sed proximum est vel argutatio, in qua populi legitime prom-
 issa conclusio formaliter realiter, disticta a promissa, tunc si forma per
 invidibilem contentum deducit, inter connexionem quoniam habet dem
 promissis. single habet latere propositiones simplices, complexas, solas
 non conjunctiones vel partes scriptas vel paulas, sed partes scriptas
 quod paulas. absolutas habet, pro long absolutas, invidias, saltem
 ut non modum communis medium tamen communem. demonstrativa
 evidenter et certo concludit, theologice obviare, sed tamen certo
 sapienter probabiliter, scientifico operante vere reijta autem
 falso.

Ceterum autem argutio vel est virtualiter bona, vel materialiter, sicut
 vel formaliter, sicut et materialiter et formaliter final. Virtualiter
 bona constat unius positione equivalente veri pluribus, realiter distinctis
 vel si finaliter formaliter affirmo debet rigibile, quia est rationalis, in
 dictis positionibus debet rationalis, quod rigibile, materialiter tamen bona
 est, cum conclusio eadem bona est, et congrua sequitur ex ostente sed tamen ratione
 materialiter, in se, in forma unum ex altero deducuntur, quia in simili forma
 in alia materia fieri potest ex ostente vero conclusio, sicut in his syllogismis.
 aliquis homo est animal, debet ergo homo, quod est animal, est bonum materialiter bona, quia
 simili fieri potest in alia materia, ut congrua f. d. solum, v.g. aliquis homo
 est christus, tu es homo, ergo tu es christus, cuiusmodi conclusiones dicuntur
 necessariae, necesse est concludi, sicut materia, in se congrua, vel occasionis
 formalis. contra si dico, autem homo currit ergo est petrus conclusio tamen est
 necessaria, necesse est concludi, sicut bonum, postea bonum, sicut
 necesse est consequenti est tamen contingens, sicut petrus contingens est currit,
 sine contenta et conclusio sicut est evidens et certa tamen ratione forma,
 quia ratione materialiter, postea est solus. Formaliter tamen bona est si
 promissa quidem non est sicut tamen forma, sicut non forma, vel si promissa
 tamen vero, conclusio non potest esse solus, ergo, autem congrua rationalis, sed est
 rationalis et rigibile, quod congrua est rigibile. Materialiter et formaliter
 bona est, congrua positionibus, in tamen sicut vero ratione materialiter, sed
 et tamen forma, sicut vel in materia materialiter, sicut finalis, forma est
 vero, promissa, sequi potest conclusio solus, vel est animal, debet petrus
 autem homo est animal, ergo debet homo est petrus.

Capitulum secundum

De principijs intrinsecis syllogismi
 seu materia forma figura et modis.

Pars syllogismi sive principia intrinseca sunt duplicia, materialia
 et formalia, materialia sunt termini et positiones forma figura et modus.
 Termini in syllogismo categoricos et simpliciter, de quo solo sic agitur,
 debent esse tres, quorum quilibet bis debet poni: medij terq[ue]
 bis, ponit in promissa, et nunquam in conclusione, duo reliqui demum
 volent extrema, unq[ue] extremum maius alter, minus extremum maius
 est ille terq[ue], qui in promissa habet locum proportionem, quia locus est
 predicari de medio, minus ^{est terminus} terq[ue], qui in promissa est suatum;
 sed hoc tamen in una figura, in ista est nullum extremum, est in ista
 utraq[ue] predicari in promissa, sicut duo in ista et ista figura

maior extremum est primum in conclusionem, et minus secundum. maior vero
 in qua est maior extremum, et minor in qua minus, quocumque ordine ponantur
 sic in hoc syllogismo $\text{homo est animal et risibile est homo ergo animal risibile}$
 est animal, hoc est medium tertium, quia bis ponitur in premisiis, animal est maior extremum
 enim, quia predicatur in premisiis de medio tertio, risibile minus, quia
 subicitur in una premisiis et maior quia habet in maiori extremitate, id est maior
 quia minus. in hoc versu: nullus homo est prudens, omnis equus est prudens, ergo nullus
 homo est equus, maior extremum est equus quia predicatur in conclusionem, minor
 est homo: omnis equus est prudens, quia continetur in maiori extremitate, id est
 in maiori.

forma syllogismi est verba tertiorum ac propositionum oppositio, ut in
 figura est nota. figura est forma compositionis extremitatum cum medio
 tertio, predicacionem, et subalternationem, eorum triplex. in qua est medium
 tertium vel est subalternum in maiore, et primum in minore, vel est alterutrum
 cum hoc est animal ergo omnis homo est risibile, in prima figura, vel est in utroque
 promissa est primum, vel omnis homo est animal, nullus homo est animal, ergo nullus homo
 est homo, et tunc est in secunda figura, vel denique est in utroque, ut in
 hoc est animal, aliquid homo est doctus, ergo aliquid doctum est animal, tunc est in
 tertia figura, quod indicant sequentes versus:

Predicatur et subicitur medium terti in una figura,
 Predicatur altera bis, et tertia bis subicitur.

Obicitur quodammodo dicitur et quodammodo figuram a se auctore quodammodo
 dicitur, in qua medium tertium est primum in maiore, et secundum in
 minore, id est sic probat. ideo non figuram facit medium tertium,
 quia potest in maiore subicitur, et in minore predicari, quodammodo non
 figuram facit si in maiore predicatur, et in minore subicitur, sed in hoc
 syllogismo: Petrus est homo, omnis homo est animal, ergo Petrus est animal, quia syllo-
 gismus verba non debent sic poni: omnis homo est animal, Petrus est homo, ergo
 animal, ubi si dicitur saltem divergentem in locis, quod maiorem vero est in maiore
 uno loco potest dicitur, quo divergentem est tunc accidentalem: illa enim
 propositio hinc est maior, in qua maior est extremum, sicut non sicut
 hoc loco ponitur, et maior extremum est, quod predicatur in premisiis
 de medio, ergo potest subicitur medio, in maiore minore, ergo utroque
 eodem oppositum medium, ergo eadem figura, quod illa divergentem
 tunc accidentalem, et in ordinata propositionum in omni parte, sicut
 syllogismus ille ad eandem figuram, aliter est in eadem ordine ad eandem

facient diverſas figuras. Si dicitur autem p[ro]p[ri]o modo dicitur p[ro]p[ri]o
novum ſignificum quia in maiori pot[est] ſubſiſti et in minori p[ro]dicari, ſed quia
ſunt diverſitates eſſentialium ac diverſam ſeriem conſiderationum
ſunt ſi non faceret diverſitates accidentales ſylogiſm[um] galenic[um]
Ni autem eſt conſiderationem. diverſitas eſſentialis e[ſt] quod dicitur ſi
p[ro]dicat, vel ſi ſubſiſtit, vel ſemel p[ro]dicat ac ſubſiſtit, utrumque
ſunt ſubſiſtiſſe vel p[ro]dicat, & diverſitas accidentalis. Denique ſi p[ro]p[ri]o
voluntate plurimum quibus ita, et non aliter loqui poſſunt.

Altera pars forma conſiſtit in modo, quia e[ſt] reſta diſpoſitio p[ro]p[ri]o
tionem in debita quantitate et qualitate: duplex autem p[ro]p[ri]o
modi, directi, in quibus magis extremum in conſiſtione p[ro]dicat de minori
indirecti, in quibus magis extremum in conſiſtione p[ro]dicat de maiori, qui
excludit in ſua autem et ſua ſemper magis extremum in conſiſtione
p[ro]dicat, et quia novendecim modi p[ro]p[ri]o fieri poſſunt ut ſi p[ro]p[ri]o
tionem variatio, in ſe in ſubſiſtione novem per ſequentes in conſiſtione
verſus indirecti.

- Barbara celarent daru ferio. paralipſon.
- Celentz doctily ſobeyno phriſe ſonow.
- Cogore conepre ſepſino baracho. Taropli
- Velapton dizonis dabitſi quardo ferizon.

Pro ad intelligenda notabilis ino per inon vacabm ſemper denotare
maiora, per idem minoram et per etiam conſiſtione, plura ſi ad ſunt,
ſunt ex parte mediana. notabilis idem ac ſeripſe aſerit a negatione
per aliter a ſignificari p[ro]p[ri]o in univerſalem aſſertivam, per e
univerſalem negationem per ſi particularem aſſertivam per e parti-
cularem negationem. Notandi etiam novem reſpectu ad
inon figuram, a tuor una figuram modo directi, reliqua quinq[ue]
indirecti. Notandi etiam ad idem figuram p[ro]p[ri]o cogationem
ſylogiſm[um] baroco. reliqua vero ſeripſe ad etiam, quod ſi inon
ſylogiſm[um] bonum modo diſcernere p[ro]p[ri]o velis, et ſine ad quon figuram
per lineas, inquirat ino in medium, et cuius ſeripſe ſeripſe
p[ro]p[ri]o ino intelligit figuram. Notandi et quomodo ſeripſe magis
ning extremum p[ro]p[ri]o agnoscendo modo directi vel indirecti et
quo ſi p[ro]p[ri]o maior vel minor, et ad idem modum agnoscit.

Adiectivum de substantivo, quom inferior de superiori vel subst-
antivum de adiectivo.

590

Capitulum

De principis et dirigis vel directivis syllogismi categorici.

Quatuor sunt principia generalia huius naturae nota, quibus
fundantur omnes syllogismi duo vocantur logicae, scilicet: Primum de
universali de nullo, quia unum est sine logica dirigis syllogismus oppositus
alterum negativus, superior prior est: quidquid dicitur de omni est verum dicitur
de singulis, et verum quidquid negatur de toto universaliter
falso negatur de singulis.

Etiam est alium vocatum principia metaphysica quia explicant identitatem
dorum vel distinctionem eorum, quod est proprium metaphysicis: universali de
universali pro syllogismo affirmativo hoc: quocumque sunt eadem unum est. sunt
idem inter se. scilicet si duo sunt adaequate identificata, unum est in
toto et identificantur, sicut in hoc syllogismo omne hoc est animal, de quo hoc
est per se animal, quia per se identificatur cum hoc, et hoc est animal, eundem
est per se identificatur cum animali, de quo per se hoc est animal, et sic est idem:
est idem, quia per se hoc est animal, et hoc est animal, et per se hoc est animal.

Primum principium negativum scilicet pro syllogismo negativivo hoc: quocumque
sunt distincta in eadem natura, de singulis inter se. hoc est si in duobus
est distinctum, tunc hoc igitur est illa duo inter se sunt distincta, ut si hoc est animal
fictum cum tali, de vero est tali, distinctum, hoc igitur hoc est hoc in toto est
hinc tali, sed est inter se distinctum, de quo distinctum, et sic distinctum.

Secundo quoque hoc est tale distinctum, quia distinctum est talis bene ut
si negativum, quod illa est distinctum inter se, quo distinctum est talis, sed
quo in talis, distinctum in talis est, quando unum est idem cum talis et talis
est talis distinctum, et talis distinctum est quando utrumque aliter distinctum, licet
autem sit, quod quocumque sunt idem in talis et sic idem inter se
in talis, quia si sunt idem in talis, hoc igitur non sunt idem inter se, sicut
talis est talis distinctum a talis, quia distinctum inter se.

Primum quoque hoc est nullum sunt idem in talis scilicet animal et de
distinctum, quod scilicet principium metaphysicum si dico autem
sunt idem in talis et eadem per se talis sicut cum eadem animal.

N. in Diversa parte illi cum diversis adibus dicitur N.
 Consom.

Prima est, quod hic syllogismus non est formaliter bonus: quia hoc est ad
 Petrus est hoc quod Petrus est ad. quia duo extrema non identificantur
 cum illis in promissis R. N. illudum. hoc igitur est quod ad in maiore
 identificat eum in hoc, et identificat per Petro in minore parte;
 quod Petrus est ad idem identificat eum in hoc, sed scilicet aliter sibi eadem
 hanc principia procedunt in realibus, non est ad quomodo in divinis procedunt
 theologorum edicare. syllogismus autem exponitur, si deus nullus est
 nisi principis dicitur de ois, quia nemo est qui solus opinatur, sed
 est distribui.

Capitulum

Regula generalis ad speciales syllogismi

Regula prima. syllogismus categoricus est plures non pauca habet
 Veritas quoniam dicitur. quia nec inter duo, nec inter plures deus medius dicitur
 nec identitatis, sed distinctio in toto, ad in hoc syllogismo ois hoc dicitur
 dicitur, sed ois, quod ois hoc est ad.

Regula secunda. nemo dicitur ingrediens conditionem, nec alius dicitur in parte
 in promissis. quia in conditione affirmativa vel negativa non identificatur
 cum inter se in vero cum illis. deinde vel medius dicitur in conditione copu-
 ngere cum dicitur ad eum et eodem modo, quo in promissis, sed quomodo
 modo non eodem, quia nihil novi inferretur in opposito, sic est quod in pro-
 missis fuit affirmativum negare in conclusione.

Regula tertia. nemo dicitur si est comitatus, debet in promissis habere semel
 complete distribui hoc igitur quod ois hoc syllogismus nullo principio
 dicitur de ois, et quod debet affirmari vel negari identitatis
 dicitur, quod ad id eodem parte illi, alia sunt plures dicitur
 dicitur. ois hoc est ad, ois quod ad hoc est ad, ubi non identificat
 cum eodem illis, vel ad id consequenter nec inter se.

Regula quarta. si nihil distribuitur in conclusione, quod non fuit distri-
 butum in promissis. solus est in conclusione, et in maiore est identitatis
 extremorum inter se, qualis fuit cum medio in promissis, quod si in pro-
 missis fuit tunc particularis identitatis cum medio, vel ad id particularis
 distinctio, tunc est in conclusione in qua alia plures inter se, quomodo
 in promissis, et plures dicitur, vel ois hoc est ad, ois hoc est ad, ois
 quod ad est ad.

Regula quinta. si utraque promissa est in particularibus, tunc

nihil sequitur, quia vel medium n̄ distribuitur, & sic n̄ servatur
principium dictionis de ot. vel aliquid h̄c̄ ē aal, aliquid aal ē op̄q̄
q̄o aliquid h̄c̄ ē op̄q̄ vel procedit a n̄ distributo ad distributum,
vel aliquid aal ē vivens, aliqua substantia n̄ ē vivens, q̄o aliquid aal
n̄ ē substantia.

Regula 1^a expositio negativis nihil sequitur. siue ē idealificabilis
extrema siue d̄p̄s in ēt̄io, ex omni ēt̄io de q̄o identificari, et
aliquid oca negari, ē consequenter requiritur. siue affirmativa.

Regula 2^a q̄t̄ma. conclusio sequitur pariter de distributione, h̄c̄ ē si una ex pra-
missis ē particularis vel negativa ē conclusio debeat ē totis, alia, plus inf-
erenti in congentes, ē procedenda non distributa ad distributum, vel
aī h̄c̄ ē aal, aliquid h̄c̄ ē d̄t̄io, q̄o aī aal ē d̄t̄io. si vero una pra-
missa ē negativa, tunc extrema in praemissis d̄p̄s in ēt̄io, q̄o t̄q̄
populatio conclusionis coningit, sed debet negari. an hoc regula ē rationalis
si una praemissa ē naturalis, altera supernaturalis, theologorum ē deinde.

Regula 3^a ip̄s aīb̄ syllogismi categorici coningit sequitur quodam
regula vivis figura specialis.

Regula prima in figura ē modis s̄m̄ directis. 1^a q̄q̄.

Si minor affirmativa, nec maior sit specialis.
hoc ē: maior debet semper ē universalis, alia modis s̄m̄ distribuitur,
vel aliquid aal ē r̄s̄b̄l̄ aī h̄c̄ ē aal q̄o aliquid h̄c̄ ē r̄s̄b̄l̄. 2°
minor vero semper sit affirmativa, si ē ēt̄ negativa, tunc maior ē h̄c̄
ad distributum in conclusione, vel aī h̄c̄ ē aal, nullum praeterea ē h̄c̄,
q̄o nullum quidem ē aal, quod in modis indirectis n̄ ē h̄c̄ in modis.

Regula 2^a in figura. In negativis, nec maior sit specialis.

hoc ē una praemissa ē in forma sit negativa, alia modis s̄m̄ h̄c̄
q̄o quod h̄c̄ praedictis n̄ potest distribui, vel aī h̄c̄ ē h̄c̄, r̄s̄b̄l̄ aī h̄c̄ ē aal
ē vivens, q̄o aī aal ē h̄c̄. v̄m̄o s̄m̄a t̄m̄p̄o t̄q̄ s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o sequitur
conclusio vera, sed h̄c̄ regula ē s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o
ē rationale, aī h̄c̄ ē r̄s̄b̄l̄, q̄o aī h̄c̄ ē r̄s̄b̄l̄. nota ē exponit s̄m̄o s̄m̄o
aī quod ē r̄s̄b̄l̄ ē r̄s̄b̄l̄. sic autem r̄s̄b̄l̄a veluti maior ē d̄t̄io in praemissis
areb̄ in praemissis, q̄o s̄m̄o s̄m̄o ad ēm̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o s̄m̄o
universalis, ne procedat a s̄m̄o s̄m̄o distributo ad distributum, s̄m̄o
ē conclusio sit negativa, debet ēt̄ distribui maior extrema in conclu-
sione quod n̄ s̄m̄o distributum in praemissis, vel aliquid aal n̄
ē aal, aī h̄c̄ ē aī r̄s̄b̄l̄ q̄o aliquid h̄c̄ n̄ ē aal. si vero h̄c̄ s̄m̄o s̄m̄o con-

fit autem rediens: ac peccatum e adibile pro sed ira e peccat
um, qd ira e adibile deo.

Caput 8um

De sequenti bono consequentia.

Prima. ea vero sunt sequens verum. probat. solis e identitatis duorum
inter se in syllogismo affirmativo, qualis e identitatis duorum in q^o q^o
si in promissis identitatis duorum in q^o q^o fuerit, etiam e vera
identitatis mediantia duorum inter se. si e sel. siue in promissis
cum q^o q^o identitatis, et postea simpliciter in conclusione e distingui.
In ipso in syllogismo negativo, si duo in promissis distinguuntur
in q^o q^o e distinguuntur in conclusione inter se.

Secunda. ea falso sequens falsum et verum. probat. de vero
probat. postquam per se rationem vel errorem intellectus duo alia
realiter inter se identitatis in promissis affirmare de q^o q^o a quo
distinguitur, et inde inferre illorum identitatem inter se. fit autem
ea falso sequens verum q^o q^o: q^o q^o hoc e hoc q^o hoc e veribile q^o q^o hoc
e veribile.

Terce. solis e identitatis duorum inter se qualis e identitatis illorum in
q^o q^o, sed hoc in q^o q^o bene scilicet e solis e identitatis q^o q^o e solis e
identitatis inter, haec e veribile. si e q^o q^o: solis e identitatis duorum
inter se qualis in q^o q^o in promissis veris sed na. solis e q^o q^o: ad si e q^o q^o
omnes e contiom. implicat e vel de q^o q^o vera identitatis in q^o q^o ad e de q^o
vera e mediantia identitatis duorum inter se. postea autem affirmari
falsam identitatis in promissis, et tunc sequi verum in conclusione.

Quarta. q^o q^o si in promissis solis e q^o q^o e solis e identitatis duorum inter se
qualis e in q^o q^o tunc hoc q^o q^o e postea ex promissis falsis inferri
mediantia ad vera identitatis duorum inter se se contem. e solis e q^o q^o
ad tunc q^o q^o illud. tunc ex promissis falsis vel solis e q^o q^o
inferri vera e mediantia identitatis duorum inter se ad illud in promissis
falsis congruat veris q^o q^o: illud vel si: tunc vera identitatis duorum
inter se e postea inferri materialiter, et formaliter, nec operis forma
bona e vel conceptus promissis, licet materialiter si solis e q^o q^o e q^o q^o
negari contra. hoc q^o q^o quod e solis e q^o q^o e q^o q^o sequi verum
postea autem sequi ex solis e q^o q^o
quod pro vero concedit.

Quinta. ea necessaria sunt sequens necessaria. probat. solis e identitatis
duorum inter se, qualis e in q^o q^o q^o si in promissis fuerit necessaria

prolon daco. sic dicitur hoc contradictoria ad hoc conceditur ubi tenet.
 hoc uel hoc & licet, dicitur & hoc maior & vera, et hoc syllogismus, sed hoc
 licet, sed hoc habet negum sed hoc licet, hoc peti hoc negum, minor
 prius conapit, maior, ad hoc ubi vera sed hoc peti hoc negum, minor
 maior, sufficit unum inuenit & verum, sed unum & verum hoc dicitur
 vero & vera, conclusio autem legitime inferri, hoc & illa & vera quibus
 autem arte, regard id fieri, ubi autem cum dicitur legi de materia princi-
 arum possibili & impossibili. Illi tenent negant eum modi conapit de bono
 et dicitur requiri ad bonam rationem in genere, ut longum aliquo modo
 conceditur unum autem sed longum effectus, cum conapit vel longum conapit
 cum effectu, quod species, definitio ad definitum est: quo bono
 non reperitur in dicitur, exemplis. unde dicitur: Nam illatione per bonum: bonum
 est opus, hoc habet longum autem, in vero non: longum ferit, hoc felix conapit.
 Ita non tenet hoc licet dicitur, dicitur qui volat.

Obicitur imo. in hoc syllogismo quicquid ridet est hoc, sed hoc ridet, hoc est
 hoc, necessarium quia tale sequitur, in autem contingit, hoc talis talis
 regula. Sed si dicitur hoc est talis autem est hoc, hoc est talis, sequitur
 in vero sequitur. Si ad unum, autem, vel dicitur sequitur, notari talis, forma-
 liter, ut formali, sequitur, debet syllogismus, ita exponi: quicquid
 ridet est hoc, autem, sed hoc ridet, hoc est talis, ad idem, hoc dicitur
 sequitur in adequate hoc ex toto conapit fieri ad quod ostente.

Obicitur etiam bonum est hic syllogismus de albero & coloratione de albero
 et conapit, hoc aliquid conapit & coloratione, in quo quia in conclusionem
 plus dicitur quam in principio, sicut & in albero conapit.

Obicitur etiam pars debilior est contingens, quoniam necessarium hoc ex
 contingenti & sequitur necessarium quia conclusio sequitur partem
 debiliorem. Si imo per, autem quia contingens plus affirmat
 quoniam necessarium aduolens sicut, in ista dicitur, ut quia prole
 prole essentialia est contingens. Si etiam contingens autem, per, conapit.
 probalione dicitur conclusio sequitur partem debiliorem in quantitate
 et qualitate hoc in alio.

Obicitur etiam in hoc syllogismo ad unum est hoc autem equum unum
 hoc autem est hoc pronipso, sunt contingens, conclusio impossibilis
 hoc talis, potest fieri & contingens, si dicitur autem, sunt conapit-
 nentes, si in non, hoc imedo, si hoc pro eodem tempore, in
 impossibile est & ubi autem, sed hoc & hoc, hoc autem unum.

Urgebis. quod e contingens potest e sequi solum qd si e contingens
 sequis contingens potest in illo sequi solum. Sed qd antea conti-
 ngens potest e sequi absolute nullo facta hypothesis. Sed antea
 facta hypothesis quod debet aliud contingens solum si antea. potest
 absolute nullo facta potest autem quod scribitur necessario non e
 non ad calorem. Notabit denique licet e contingens sequi potest
 necessarium, nullo ex vero necessario sequi potest solum contingens
 hoc ipso quod contingens potest e sequi ad fixo vero potest sequi
 sequi. quod autem e impossibile sequi potest necessarium solum
 non per accidens, sed potest considerari regula.

Capitulum 6um

De syllogismo expositivo exponibili
 et hypothetico copulativo diuinitatis
 et conditionali

Syllogismus expositivus e cuius medius term e singularis et haec
 habet tribus partes e hic huiusmodi scribitur divina supra in illa multo
 hunc syllogismum e fundari in principis legum ita ut suum modo
 distribuat medius sed alii forte medius respondet proprie dicitur
 et distributionem et ideo valent syllogismum hunc solum fundari
 in principis metaphisicis in diuinitate absolute e potest distribui
 medius nec enim potest diuinitate diuinitate natura natura
 diuina et filius qd potest e filius quia rex potest diuinitate quod quod
 natura diuina e quoad creaturam e e filius sed de his rebus a dicitur.

Syllogismus exponibilis e cuius utraque promissa debet legiori
 proprie reprobata quod deprobatione ita deprobata de reprobata
 diuinitate exponibilis diuinitate quia syllogismus exponibilis saepe videtur
 habere tres partes, aliquae videtur laborare quod de reprobata laborant
 regula bonum a malo dicitur huiusmodi huiusmodi huiusmodi e bono
 cum syllogismum formaliter bonum in se continent. In huiusmodi huiusmodi
 quod bono. tunc hoc e talis e reprobabile e talis qd de reprobabile e huiusmodi.
 licet nihil sit e reprobabile e reprobabile. sensus enim e in maiore, et talis
 e huiusmodi. huiusmodi e nota quod in conclusionem syllogismi exponibilis partem
 conclusivam e potest ponantur tunc xij rta quod potest ponantur ab
 promissa unde nota e huiusmodi syllogismus. cuius lapis e rationalis.

si per se furabit, suspensibilis, sed non furabit, quod non suspendat, quod
 est ob alia fieri littera longa. debet quod inter conditionem et condi-
 tionem et conentio neopariase forte multa alia, mala est illa sic ita
 bene in se, dicendo si hoc est, suspensibilis, sed hoc est, quod suspensibilis, et non
 autem sic: si hoc suspensibilis, movit sed non suspendit, quod non movit, quia non
 neopariase conentio inter nonum et nonum, potest esse et movit
 quilibet talis modo non.

Syllogismus disjunctivus est, cum maior aliquid affirmat vel negat sub
 disjunctione per particulam vel autem similem. posuit autem membra
 illa esse veritabiliter contradictoria, id est vel particula vel finalis excludit
 ut: vel est sic vel non, ubi particula vel equivaleat particula non.
 vel posuit idem membra illa non esse sibi invicem opposita, id est vel particula
 vel finalis tum propositiva ut: vel per se scribit vel non scribit.

Si vero modo est disjunctivus maior veritate si in minore unum mem-
 brum negat, bene alterum in conclusione affirmat et vice versa si unum
 affirmat in minore bene alterum in conclusione negat, ut est in gratia
 dei, vel est in peccato mortali, sed non est in peccato mortali, quod est in gratia
 dei, vel sed est in peccato mortali, quod non est in gratia dei. ratio est quia
 si una contradictoria est vera altera debet esse falsa. dicitur membra esse
 et veritabiliter contradictoria, de his est, in re de formaliter contradictoriis
 loquitur regula in quibus ordinaria ridicula est, unde nota est
 uno contradictorio si alterum inferi: vel est stultus vel non est stultus,
 sed non est stultus, quod est stultus, vel est doctus vel non est doctus, sed non est doctus,
 quod est doctus, vel duo sunt tria vel non sunt tria, sed non sunt tria, quod sunt
 tria, minor est et conclusio affirmans contradictoria de eodem, quae
 finalis non potest verificari, cum est in minore dicitur verum et in
 minore membrum dicendo quod duo sunt tria, ex quo apparet eiusmodi
 a resolutionem formaliter contrariam huius est inutiliter, unde vel neg-
 onda est contra vel ita formari debet syllogismus, vel est doctus vel
 est indoctus, sed non est indoctus, quod est doctus, vel sic: vel est doctus, vel non est
 doctus, sed non est non doctus, quod est doctus.

Si membra non sunt ita opposita, sed formaliter secundo modo ita ut
 utrumque sit affirmativum, tunc si maior est disjunctiva, et in mi-
 nore unum negat, debet in conclusione alterum affirmari, non ten-
 tatio igitur si unum in minore affirmat, alterum debet negari, ratio

utrumque e quia ad veritatem dignitatis requiritur vel saltem unum
membrum qd unum negat, obest, si a se ad verit. eodem modo p[ro]p[ri]o
lionaliter dixerit, si maior e negativa. hinc nota e h[ab]itudo
vel p[ro]p[ri]o b[us] vel p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us] vel p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us] vel p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us]
p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us] vel p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us] vel p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us] vel p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us]
h[ab]itudo vel p[ro]p[ri]o b[us] vel p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us] vel p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o b[us]

Prax: qd bono erit hic syllogismus: vel hodie fuisti in templo vel
n[on] audivisti sacrum sed audivisti sacrum qd n[on] fuisti in templo
e[st] dignitatis qd si unum membrum e[st] falsum alterum debet e[ss]e verum
P. N. autem quia maior p[ar]tis e[st] dignitatis p[ar]tis conditionis
in t[er]tio membro. Prax: e[st] vel hodie n[on] fuisti in templo vel si fuisti
n[on] audivisti sacrum: si qd affirmat conditionalem filices deaveri-
tate sacrum n[on] potest negare conditionis de filices fuisti in templo.

Prax: r[ati]o e[st] hic erit bono vel p[ro]p[ri]o movet vel p[ro]p[ri]o ambulat
sed n[on] movet qd ambulat, sed hic syllogismus n[on] potest e[ss]e bono
cum p[ro]p[ri]a e[st] vero e[st] falsa conclusio. si maiorem syllogismi
et p[ro]p[ri]e conditionalem habere hunc Prax: vel p[ro]p[ri]o movet
vel si movet ambulat, sed n[on] movet qd ambulat, ubi maior e[st] falsa
e[st] syllogismus t[er]m[in]o formatu[us] bono, quod n[on] implicat.

Capitulum 11um

De syllogismo sophisticis.

Prax: sophisticis ab h[ab]itu, quod p[ro]p[ri]o que p[ro]p[ri]o
similitudinem quoniam habet cum syllogismo videat h[ab]itudo
cum t[er]m[in]o n[on] sit. sicut alibi dicitur qui habet veritatem ap[er]tione
videat habere probabilis, et n[on] habet videat conclusio n[on] ambigit
quod q[ui]s arguenda di h[ab]itudo familiare e[st] vel un[um] veritate n[on] possunt
vincere fraudibus deceptioni, quare unum aliquid cuiusmodi fraudibus
brevis indicat[ur] p[ro]p[ri]o h[ab]itudo multiplex e[st] imo fieri potest in
materia, cum filices principia alia p[ro]p[ri]a accipiunt in t[er]m[in]o
in quo n[on] h[ab]itudo, vel si dico p[ro]p[ri]o quod unum q[ui]s tale, illud
magis tale sed p[ro]p[ri]o h[ab]itudo h[ab]itudo h[ab]itudo h[ab]itudo h[ab]itudo h[ab]itudo
quod qd p[ro]p[ri]o magis potest. q[ui]s e[st] illud philosophicum et alia
videat h[ab]itudo alium t[er]m[in]o h[ab]itudo alia t[er]m[in]o materiam probabilis
p[ro]p[ri]o e[st] improbabilem p[ro]p[ri]o probabili
Prax: deceptio tenet se in forma t[er]m[in]o ap[er]tione bona que Prax: alia
q[ui]s melius n[on] potest deprehendi quoniam e[st] h[ab]itudo reguli, ad quos vult

velut ad lidium, capidem suprali syllogismi sunt probandi: ordinaria
e' vel mediis leg' & distributis, vel novis distributis in conclusione
n' distributis in premisiis vel sunt nova negativa vel particularia, aut
mediis leg' & regularis vel denique sunt altera p'pter mutationem
voci' figuracionis suppositionis etc.

Tertio modo decipiendi tenet se boni super materia quam forma
ut si dico: quod ego sum deus, sed ego sum homo qd' deus non est, tunc
in conclusione distributis hoc n' distributis in premisiis, hoc e' e'.
ad quod novum e' vixit sed tunc novum qd' tunc e' vixit vixit
novum dicitur in principio virtutem novum alterum veritas abstrin-
geo. potest proferat fallacia vel in voce vel in re, per equivocationem,
ut galley constant cum petro negavit Christum sed paulo galley
qd' paulo constant dum petro negavit Christum r' per amplifica-
tionem omissionem additionem vel mutationem unig' vel plurium vocum
ut Episcopi sunt sacerdotes sed tunc sunt Episcopi qd' tunc sunt
sacerdotes. Et hoc petro e' hoc sed hoc e' petro qd' petro e' petro, et hoc
sacerdos facit calicem sed calicem e' corium qd' sacerdos facit corium,
hoc capra e' mater hoc capra e' pastoris qd' hoc capra e' mater pastoris.
aliquis oculis e' reparis ad videndum sed dicitur oculis e' aliquis oculis
qd' reparis ad videndum. tunc n' reparis stare sed petro sedet
qd' n' potest stare et ubi ino vox Episcopi simul divergenode in
r' hoc accipit in diversa suppositione in r' hoc congruunt simul
tenet notabiliter et formaliter in q' capra mutat figuracionem
cum ino figet naturam de in potestatem in q' oculis accipit
in notabile determinate in minore determinate q' p' dicitur
a sensu composito ad divinum talis syllogismus e' e' p' probabile
e' pari distributionem formalis probabile e' can e' tunc
qd' probabile e' dari tunc ad quos similes, fallacia legit
recurrentes nota aliud e' potentiam simul talis ad aliud simul-
tatem potentia. potentia simul talis ad plura simul ponenda
solum potentiam ostendunt se habere in qui simul possunt scribere
loqui ridere etc. simul talis potentia e' cum habet potentiam ad
plura n' tenet e' in sensu composito, sed seorsim e' in sensu
diviso ponenda. ita simul habet potentiam sedendi et plandi
n' se conueniendi q' hoc duo, sed quod possum vel hoc vel illud

• unum subiectum post alterum facere unde similis syllogismi distingui
debetur V: sedem n̄ potest stare in terra compositio Cō: diuerso V.
idem probabile ē posse dari distinctionem et sic ē probabile com celum
orari in terra diuerso Cō: compositio V: vel datz potentia simulatiz
N: simulatiz potentia Cō:

In re sub fallacia accidentalis unum subiectum tribuit per se quod ibi lūm
conuenit per accidentem vel simpliciter si tribuit accidenti quod conuenit
subiecto ita ut terg. Et denotat proportionem semel deinde dicitur item
cum tribuit tali quod conuenit parti vel simpliciter: talis paralogismi
fuit: ac alium ē talium accidentale hoc ē alium qđ talium accidentale,
ubi alium ino reduplicative deinde specificative ponit item
quod heri comēsi hoc hodie comēsi sed heri comēsi hōiem cum
pelle et cornibz qđ hodie comēsi hōiem cum pelle et cornibz
ubi comēsi denotat proportionem semel vel coram secundum se
in parte integrantes et accidentia: talis syllogismus ē quod cognosco
Corisum, corisum ē venis qđ cognosco corisum venientem ubi venientem
partes considerandi. negz variat pluracimmodi supposita adducere,
quo salui possunt ex dictis.

Caput vltimum

De reductione syllogismi imperfecti ad perfectum
Multi multi claudunt per formulas per applicationem reductionis
syllogismi imperfecti ad perfectum sed n̄ videtur ē opore probum
quare componit absurdus sed qđ saltem in edictis quid sit reductio
nota alio modo directo ino figura sem dote et accidentem con-
cludere, ut forte tales cum eo qui negat conditionem n̄ amplius verbi se nolo
se forte habebit prout ē agendum! atqđ si vocat syllogismi
perfecti imperfecti. respondet qui fuerit in modis indirectis n̄ quod
aliquo modo nisi indirecti sed quod coram bonitatem sicut conuenit
et idem in dicit vel per se negat non conuenit prout negat conditionem
ut qđ ostendit possit male negari conditionem et syllogismus ē horum
forte duo modis prout dicit alio modo syllogismus reducendi
ad hunc modum ino figura atqđ ita ex imperfecto perfectum in negati-
onem syllogismus faciendi, inqđ modis variat reductio per impossibile
aliter reductio ostensiva qua quis potest negationem bonum conditionem
conuenit vel posse se com prius male negare, sed si hoc potest solid
debet admittere duo contraria vel duo contradictoria fil cetera.

sed autem breviter hoc modo, sed pro exemplo hic syllogismum imper-
 fectum. quod hoc est ratiō aliqua ad hanc ratiōem quod aliqua ad hanc ratiōem. Si quis
 dicit negat conditionem sui contradictoriam futuram hoc: de aetate hanc maior sui
 syllogismi minor vero sed illa quae in priori syllogismo fuit maior est
 perfectus syllogismus perfectus sui aetate hanc ratiōem quod aliqua
 aetate ratiōem: videtur quod si tibi conatus ubi debet conuenire conditionem ad-
 mittere contradictoriam hoc de aetate hanc aliqua ad hanc ratiōem hanc ratiōem est
 onem prius conuenit vel certe nolens volens debet admittere quod primo male
 negat de aetate conditionem. reuocatio per aetatem fuit quod ratiōem hanc ratiōem
 positionem maioris in minoris vel minoris in maioris. Item per con-
 versionem ex imperfecto syllogismo fuit perfectus, qui tenet notis quia obsequere
 quomodo ubi est ratiōem eiusque libere omittit et de si boni
 curioque ad philippum subriens alioque ratiōem qui corrigibili
 suo ad nouum est ratiōem sollicitus.
 Hic licet tandem simularum finis est quomodo unico verbo obsequere sed
 eo inornato cuius honori et amoris de studium nostrum unice con-
 uenit, et quia verbum hoc abbreviatum summa conuenit ac
 regula est scientia ubi non finitiam sed etiam conuenit
 nostrum comendamus ab eo philologia finitiam christiana
 loqui ac vivere debemus.

Finis Simularum

